

www.vulkani.rs
office@vulkani.rs

Naziv originala:
Eloisa James
WHEN THE DUKE RETURNS

Copyright © 2008 by Eloisa James

All rights reserved.

Translation Copyright © 2019 za srpsko izdanje Vulkan izdavaštvo

ISBN 978-86-10-03114-0

Ova knjiga štampana je na prirodnom recikliranom papiru od drveća koje raste u održivim šumama. Proces proizvodnje u potpunosti je u skladu sa svim važećim propisima Ministarstva životne sredine i prostornog planiranja Republike Srbije.

Eloiza DŽEJMS

Kada se vojvoda vrati

Prevela Branislava Maoduš

VULKAN
IZDAVAŠTVO
Beograd, 2019.

Prolog

19. februar 1784.

Fonthil

Seoski posed lorda Strejndža

Žene odećom pokušavaju da zavedu muškarce još otkako se Eva dose-tila da stavi onaj prvi list smokve. Adam je verovatno bio svadljiv nakon onoga sa jabukom, pa se Eva posebno potrudila sa lišćem i kanapom.

Ali zašto je ženi i dalje bilo toliko teško da odluči šta će obući? Dok je njena sobarica odlagala već sedmu odbačenu haljinu na krevet, Isidora, vojvotkinja od Kozveja, pokušala je da proceni da li će se svom mužu više dopasti u baršunu boje rubina sa dubokim dekolteom, ili u nebeskoplavoj redengot* haljini sa malim šlepom.

Mnogo bi joj lakše bilo da odluči da je zapravo upoznala muža o kom je bila reč.

„Vaša milost je izgledala zanosno u beloj sjajnoj svili“, rekla je njena sobarica, a tvrdoglavo stegnuta vilica govorila je da je Lusil počinjala da gubi strpljenje sa svim sitnim dugmićima, kukicama, podsuknjama i obručima sa kojima je morala da se bakće po ko zna koji put.

„Sve bi bilo jednostavnije da imam nekoliko listova loze na raspo-laganju, kao Eva“, rekla je Isidora. „Premda moj brak teško da može da se nazove edenskim.“

* Haljina spreda ili potpuno otvorena, ili zakopčana do struka. (Prim. prev.)

Lusil je zakolotala očima. Nije bila sklona filozofskim razmišljanjima o braku.

Ne samo da je Eva imala ograničen izbor odeće već su ona i Adam išli u divljinu. A ona, Isidora, svog muža, vojvodu od Kozveja, domamila je iz divljine ekvatorijalne Afrike, ali je u poruci kojom ju je obavestio da večeras stiže zvučao jednako zlovoljno kao i Adam. Muškarci ne vole da im se izdaju uputstva.

Verovatno bi trebalo da obuče bledožutu haljinu, onu ukrašenu vezanim laticama cveća. Ostavlja razoružavajući utisak ženstvene ranjivosti. Isidora ju je podigla sa kreveta i prinela je sebi zureći u ogledalo. Nije bilo važno što poslušnost nije bila njena najistaknutija vrлина; svakako je mogla barem tako da izgleda. Nakratko.

„To je izvanredan izbor, vaša milosti“, izgovorila je Lusil ohrabrujuće. „Izgledaćete slatko kao med.“

Haljina je bila opšivena nežnom čipkom i posuta bledim vrpcama. „Stavićemo vam cveće u kosu“, nastavila je Lusil. „Ili možda male bisere. Mogle bismo čak dodati i malo čipke sa gornjeg dela.“ Rukom je neodređeno pokazala prema Isidorinim grudima.

Pokrivanje grudi (a Isidora je verovala da su one jedna od njenih najboljih odlika) činilo joj se kao čisto preterivanje u pogledu supružničke smernosti. „Biseri?“, rekla je sumnjičavo.

„I“, dodala je Lusil, sada se već sasvim zanevši, „mogli biste poneti taj mali molitvenik vaše majke, onaj čije su korice pokrivene čipkom.“

„Molitvenik? Želiš da ponesem molitvenik? Lusil, zar si zaboravila da smo gosti u najozloglašenoj kući u čitavoj Engleskoj? Među gostima lorda Strejndža niko osim mene i ne *poseduje* molitvenik!“

„Njena milost, vojvotkinja od Beroua, ima molitvenik“, istakla je Lusil.

„Kako je Harijet na ovaj prijem stigla pod lažnim imenom – i pritom još odevena kao muškarac – sumnjam da će lutati kućom sa molitvenikom u ruci.“

„To će ostaviti utisak čednosti“, rekla je njena sobarica tvrdoglavo.

„Samo ću izgledati kao vikareva žena“, odvrátila je Isidora bacajući haljinu nazad na gomilu.

„Prvi put srećete njegovu milost. Ne želite da izgledate kao da spadate među goste lorda Strejndža. U toj haljini izgledate kao debitantkinja“, dodala je Lusil očigledno misleći kako je pronašla moćan argument.

Kad se vojvoda vrati

To je rešilo stvar. Isidora neće nositi žutu haljinu, ni bisere. Nije bila debitantkinja: imala je čitave dvadeset tri godine, premda je supruga sretala prvi put nakon jedanaest godina braka. Venčali su se preko zastupnika, a Kozvej se nije ni potrudio da se vrati kad je ona napunila šesnaest godina – ili osamnaest – ili čak i dvadeset. Nije imao prava da očekuje da ona izgleda kao debitantkinja. Trebalo je da zamisli kako se ona osećala dok su godine prolazile, a ona starila i gledala kako se njene prijateljice udaju i rađaju decu. Čudo je bilo što nije bila sparušena kao jabuka.

Strašna pomisao. Šta ako zaključi da ona zaista nije ništa više do sparušena jabuka? Naposletku, odavno je premašila godine debitantkinje.

Sama ova pomisao naterala je Isidoru da ispravi leđa. Godinama je igrala ulogu krotke supruge, čuvala svoj ugled, čekala muževljev povratak. Čeznula da se on vrati, ako će priznati istinu sebi.

A šta ga je nateralo da se najzad vrati? Je li se iznenada setio da se nikada nisu sreli? Ne. Na povratak ga je nagnala vest da je njegova supruga otišla kao gost u kuću poznatiju po raspusnosti nego po kolačićima od limuna. Trebalo je pre mnogo godina da profučka svoj ugled, i on bi srećno dotrčao iz džungle kao pas na povocu.

„Srebrnu sa dijamantima“, izgovorila je odlučno.

Lusil bi prebledela, ali njena *maquillage* nije dozvoljavala takvu neumerenost osećanja. „O, vaša milosti“, rekla je sklopivši ruke kao junakinja koju se spremaju da bace sa grudobrana, „ako već nećete nositi žutu haljinu, odaberite haljinu koja je barem *donekle* čedna!“

„Ne“, odvratila je Isidora odlučno. „Znaš li šta meni poruka njegove milosti kaže, Lusil?“

„Naravno da ne znam, vaša milosti.“ Lusil je pažljivo pomerala gomilu sjajne svile i satena i tražila Isidorinu najskandalozniju haljinu, onu koju je retko nosila nakon što je njeno prvo nošenje za posledicu imalo naprečac organizovani dvoboj između dvojice zaljubljenih Francuza, na kaldrmi ispred Versaja.

„Kaže“, rekla je Isidora zgrabivši list hartije za pisma koji je stigao nekoliko sati ranije: „*Otkrivam da je nestalo nešto što mi pripada*. I dodao je još zagonetni komentar, koji naoko najavljuje njegov skorašnji dolazak: *Noćas*.“

Lusil je podigla pogled i zatreptala. „Molim?“

„Moj suprug, čini se, misli da sam ja nestala škrinja. Možda smatra za preveliki napor da iz Londona dođe u kuću lorda Strejndža po mene. Možda je očekivao da ću ja na doku čekati njegov brod da pristane. Možda misli da tamo čekam godinama i suzama umivam lice dok čekam njegov povratak!“

Lusil je bila obdarena francuskom tvrdoglavošću, pa je zanemarila oštrinu u Isidorinom glasu. Uspravila se ruku punih prelepe bledosrebrne svile na kojoj su svetlucali dijamanti. „Želite li i dijamante u kosi?“, upitala je.

Ova haljina bila je toliko tesno krojena da je Isidora mogla ispod nje da nosi samo najmanji korset smišljen da joj podigne grudi i suzi struk. Haljinu je sašila krojačica kraljice Marije Antoanete i sašivena je pod pretpostavkom da će njena vlasnica lepotom krasiti ogledalima ispunjene dvorane Versaja – što je bilo daleko od zadimljenih hodnika Strejndžove kuće. Da se ne spominje činjenica kako je trebalo da bude u društvu mnoštva sveta, od vojvoda do žonglera. Ipak...

„Da“, rekla je. „Možda ću izgubiti neki dijamant do kraja večeri. Ali želim da moj muž razume kako nisam izgubljena škrinja koju prosto može da ubaci u kočiju i prebaci za London.“

Lusil se na ovo nasmejala i počela vešto da upliće vezice odgovarajućeg korseta. Isidora je zurila u ogledalo pitajući se kako je vojvoda od Kozveja očekivao da njega supruga izgleda. S onim svojim raskošnim oblinama i tamnom kosom, nije ni izbliza izgledala kao bleđa engleska ruža.

Grizlo ju je to što je Kozvej proveo godine putujući po stranim zemljama dok ga je ona čekala da se vrati. Je li uopšte mislio na nju u poslednjih deset godina? Da li se ikada zapitao u kakvu je ženu izrasla dvanaestogodišnja devojčica kojom se oženio preko zastupnika?

Imala je snažan osećaj da ona za Kozveja istinski nije bila ništa više od komada zaboravljene svojine. Osećala se pomalo sluđeno pomislivši kako je provela poslednjih deset godina pitajući se za kakvog se čoveka udala, a on je lutao svetom i tražio izvor Nila i ne razmišljajući o njoj.

„Karmin“, rekla je Lusil. „I obući ću cipele sa dijamantskim potpeticama.“

„*La Grande Toilette*“, kazala je Lusil, a zatim se nasmejala iznenadnim smehom Francuskinje. „Vojvoda neće znati šta ga je snašlo!“

„Upravo tako“, odvrtila je Isidora zadovoljno. „Pogrešila sam, Lusil. Eva nije primeren uzor. Trebalo bi da se ugledam na Kleopatru.“

Lusil se borila sa Isidorinim obručima, pa je samo nešto promrmljala.

„Kleopatra je Nilom plovila u brodu obloženom zlatom“, izgovorila je Isidora sneno. „Marko Antonije samo ju je jednom pogledao i u trenu izgubio srce. I nije to bilo zato što je izgledala kao smerna supruga.“

Lusil se uspravila. „Smernost neće biti reč koja će vojvodi pasti na pamet kada vas vidi u ovoj haljini.“

„Izvanredno“, rekla je Isidora, smešeći se sebi u bradu dok je Lusil spuštala svetlucavi veo srebra preko njene glave. Gornji deo haljine joj je pristajao kao da joj je prišiven uz telo. Bio je to zamoran posao, ali vredeo je svakog trenutka. Na struku se svila povlačila unazad u mekim, obilnim naborima otkrivajući podsuknju od plave moare svile. Sitni dijamanti prišiveni na gornji deo haljine i suknju nisu se videli na prvi pogled, ali je haljina zbog njih sva sijala. Bila je to haljina što je onu koja je nosi pretvarala u kraljicu.

Kraljicu Kleopatru, preciznije rečeno.

Ali svi dijamanti sveta nisu mogli da spreče ledeni strah koji je Isidora stegao srce kada je nekoliko trenutaka kasnije krenula niz stepenice. Upoznaće *muža*.

Šta ako je ružan? Pa, u najmanju ruku biće preplanuo od sunca i išiban vetrom. I verovatno u Africi nisu baš najbolje održavali higijenu, rekla je Isidora sebi. Kozvej možda neće imati sve zube. Možda neće imati ni *oko*? Možda će...

Zaustavila se pre nego što je počela da ga lišava ekstremiteta. Ma kakav bio i ma kako izgledao, ona će najzad imati pravog muža. Moći će da ima decu. Moći će da bude prava vojvotkinja pre nego žena koju neki poznaju kao vojvotkinju od Kozveja, a drugi kao ledi Del Fino. Čeznula je za ovim događajem godinama.

Ova misao držala ju je dok je išla prema salonu lorda Strejndža. Nastupio je živ trenutak tišine dok je gospoda u prostoriji odmeravala pogledom Isidoru – ili pre sićušni gornji deo Isidorine haljine – a zatim tako usklađeno krenula prema njoj da se zapravo trgla. Nije među gospodom bilo nijednog vojvode. Kozvej još nije stigao.

Muškarci su muškarci, govorila je sebi kada bi osetila nalet nemira u vezi sa svojim mužem. Bio on Francuz ili Englez, istraživač ili žongler, srebrna haljina sve ih je bacala na kolena.

Ali zavodljivost haljine ovog puta činila joj se drugačijom. U prošlosti je ignorisala muškarce koji su zevali u njene grudi. Sada je iznenada shvatila da reakcija supruga podrazumeva mnogo više od požudnog pogleda. Prostim jezikom rečeno, Kozvej je imao pravo da je odvuče uz stepenice.

U postelju.

Postelju!

Naravno da je želela da spava sa mužem. Bila je radoznala, želela je decu, želela je... želela je da povrati.

Pogledavši je samo jednom, njena prijateljica Harijet povukla ju je prema dnevnoj sobi – kada se to desilo.

Ulazna vrata su se otvorila i kovitlac je naneo sneg u predvorje. Bio je to Kozvej. Videla mu je samo leđa: bio je ogroman, umotan u veliki kaput i nosio je šubaru. Uspaničila se. „Moram da odem na sprat!“, prošaputala je povukavši se za korak i umalo se saplevši u svojoj žudnji da pobegne.

„Prekasno“, rekla je Harijet uhvativši je za ruku.

I bilo je. Planina od čoveka se okrenula i tada je, kao da u predvorju nije bilo nikog drugog, njegov pogled susreo njen i prepoznao je. Nije čak ni pogledao njenu haljinu, samo je sreo njen pogled. Isidora je progutala vazduh.

Crna kosa rasula mu se preko kragne dok je skidao šubaru i pružao je batleru. Ali nije sklonio pogled od njenog. Koža mu je bila tople boje tamnog meda, koju niko ne bi mogao nazvati šibanom vetrom.

Bez ijedne reči duboko se naklonio. Isidora je razdvojila usne kao da želi da kaže „molim?“ dok ga je gledala kako se klanja, a zatim se, trenutak prekasno, i ona spustila u naklon. Osećala se kao da je zarobljena u činovima nekog komada. Bio je...

Da je Kozvej bio Marko Antonije, Kleopatra bi mu pala pod noge pre nego on njoj. Nije izgledao kao engleski vojvoda. Kosa mu nije bila napuderisana, nije nosio kravatu, čak ni prsluk. Izgledao je neukroćeno.

„Moja vojvotkinja, pretpostavljam“, izgovorio je, pa uzeo njenu ruku i poljubio je.

Kad se vojvoda vrati

Isidora je uspela da se sabere dovoljno da ga predstavi Harijet, ali misli su joj pomahnitale. Nekako je, u svim svojim maštanjima, zaboravila da zamisli – *muškarca*.

Ne plemića sa negovanim rukama i napuderisanom kosom. Ne grubijana kakvi su bili brojni muškarci u kući lorda Strejndža. Već muškarca koji se kretao lako kao lav, koji kao da je progutao sav vazduh iz predvorja, koji je očima prelazio preko njenog lica kao preko svog poseda... Srce joj je tuklo toliko brzo da ništa nije čula.

Nije ostao bez noge i nije bio krezub. Verovatno je bio najlepši muškarac koga je ikada srela. Prestala je da prati razgovor.

„Vojvotkinja i ja odlazimo ujutru“, govorio je batleru.

Ujutru? Isidoru je obuzelo toliko snažno osećanje straha da nije mogla zamisliti sebe čak ni kako ide prema kočiji. Kada bi bila sasvim iskrena, zamišljala je muškarca koji će biti ropski zahvalan kada otkrije da mu je supruga tako lepa. Ali sada...

Mislila je da ona u rukama drži svu moć. Nije je držala.

Morala je da preuzme kontrolu. Kleopatru, pomislila je očajnički. Kleopatru ne bi dozvolila sebi da je prevoze kao komad prtljaga.

„Ja ne nameravam da odem još nekoliko dana“, izgovorila je smešeci mu se, premda joj je srce grmelo u grudima.

Nije bilo samo do toga što Kozvej nije nosio kravatu. Nosio je prelep kaput bledoplave boje, ali sasvim raskopčan spreda. Preko šaka su mu padale dugačke manžetne, a prvo dugme bilo je otkopčano. Izgledao je kao da je spreman za odlazak u postelju. Sama ova pomisao naterala je sve njene nerve da zatrepere.

Uzeo ju je za ruku i primeo je usnama. Isidora je posmatrala kako njegove usne dodiruju njene rukavice i osetila kako drhti.

„Ah, ali, dušo“, rekao je, „mene je obuzela želja za našim venčanjem.“

Isidora je, na trenutak, zatreperala na zvuk reči *dušo* i način na koji su je njegove oči zagrejale, i zbog prikrivenog podrhtavanja koje je osetila u nogama.

Ali tada je shvatila šta je rekao. „Mi smo venčani“, istakla je povlačeći ruku iz njegove. Izgledao je rasonođeno, pa je dodala: „Možda si tu činjenicu ignorisao godinama, ali te uveravam da je istinita.“

Tu je sve pošlo naopako.

Eloiza Džejms

Tu je počelo... a završilo se tako što je Isidora tu noć provela sama u spavaćoj sobi.

Da se i ne spominje da je Isidora, još kao devica, sutradan bila na putu za London.

Mogao je baš i da je obeleži, onako kako su ljudi obeležavali škrinje. Isidora, vojvodino vlasništvo.

Poglavlje 1

*Vojvodska kuća Gor, Kensington
Kuća vojvode od Bomonta u Londonu
21. februar 1784.*

„Nevin je.“

„Molim!“

„On je nevin i...“

„Tvoj muž je nevin?“

„I neće da legne sa mnom u postelju.“

Džema, vojvotkinja od Bomonta, sela je u stolicu sa izrazom gotovo komičnog zaprepašćenja na licu. „Draga, ako je ikada postojao osnov za poništenje braka, onda je to ovaj. To mu je to“, dodala je zbunjeno. „Je li on nekakav monah?“

Isidora je odmahнула glavom. „Ne koliko ja mogu da procenim. Kaže da će leći sa mnom naposletku – samo ne dok se ne venčamo.“

„Ali vi ste venčani!“

„Upravo tako. Možda se i predstavljam kao leđi Del Fino, ali istina je da sam ja u očima zakona vojvotkinja od Kozveja.“ Isidora se spustila u fotelju preko puta Džeme. „Poslednji put kada sam brojala, bili smo u braku dvanaest godina. I teško da je moja krivica što sam ja – a izgleda i on – još devica. Da nije jurio uzduž i popreko po Africi u potrazi za izvorom Plavog Nila, ma šta to bilo, do sada bismo jedno drugom već propisno dosadili, kao što je slučaj sa većinom mojih prijateljica i njihovih supruga.“

Džema je trepnula. „Neverovatno. Ne-ve-ro-vatno.“

„Proteklih nekoliko godina sam mahom terala od sebe pohotnike na svakom dvoru u Evropi i čekala njega da se vrati kući da konzumiramo brak, a šta on radi? Vrati se i odluči da nismo propisno venčani.“

„Zašto ti onda nije pao u postelju, bio nevin ili ne.“

Isidora je pogledala svoj odraz u Džeminom ogledalu. Muškarci su žudeli za njom otkako je stasala za izlazak u društvo i suština se nije promenila: crna kosa, bleđa koža, prekrasne grudi. Drugim rečima – gotovo Venera, ali dovoljno sočna da većinu muškaraca dovede do pohotljive pomame.

„Čovek mora da pretpostavi da Kozveja opčinjava sve egzotično“, nastavila je Džema. „A ti, Isidora, na tako divan način ni najmanje ne ličiš na Engleskinju. Oči su ti predivnog oblika, nisu ni nalik sićušnim suvim grožđicama kakve mi ostale imamo.“

„Ne smatram sebe egzotičnom“, rekla je Isidora, „i što je još važnije, čini se da on želi nekog veštog u domaćim poslovima. Ni deset minuta nakon što smo se sreli – prvi put! – pitao je da li sam u poslednje vreme nešto istkala. Tkanje? Zar je trebalo da izvučem vreteno i izvezem sitan vez?“

„Čak i ja znam da se ne veze vretenom, što samo govori da Kozveja čeka grdno razočaranje ako računa da si vešta u domaćim poslovima“, izgovorila je Džema smejući se. „Možda je on od onih što pričaju koještarije kada se nađu oči u oči sa poželjnom ženom. Prosto iznenađuje koliko je to česta boljka.“

„Veruj mi, pažljivo sam ga posmatrala, i nije ničim pokazao da ga je savladala požuda.“

„Čak mi je i Bomont, koji jedva da primećuje nešto izvan Doma lordova, nakon bala pod maskama rekao da imaš najlepše usne od svih žena u Engleskoj.“

„Bomont je to rekao?“, izgovorila je Isidora osetivši mali nalet zadovoljstva. „To je lepo. Premda moram da kažem, Džema, da moj muž nikada preda mnom neće hvaliti druge žene.“

Džema je slegnula ramenima. „U skladu sa tvojom procenom mi se, kao lepo vaspitan engleski par, pridržavamo standarda. Mislim da ne bi trebalo da zapadaš u brigu, Isidora. Pretpostavljam da Kozvej oseća snažnu strast prema tebi i samo ti pokazuje duboko poštovanje time što će prirediti obred venčanja pred biskupom.“

Kad se vojvoda vrati

„On je poremećen“, odvrtila je Isidora ravnim glasom. „Mora da je od onog sunca u Africi. Venčali smo se preko zastupnika, ali je to i dalje brak. Imala sam svega dvanaest godina, međutim, sećam se svega savršeno.“

„Pa“, rekla je Džema dolazeći sebi, „možda vojvoda želi romantičan obred pošto se vratio.“

„A možda je načisto lud i nastran“, kazala je Isidora najzad rečima izrazivši svoj strah. „Kakav to čovek ostane nevin skoro do tridesete? To je gotovo odvratno. I kako ja da ga obučim za vođenje ljubavi, Džema? Muškarci bi trebalo to sami da reše. Iskreno, ako nikada nije koristio opremu – pa, ko zna da li ona uopšte funkcioniše?“

U odgovor je dobila tišinu.

Isidora je osetila kako joj se oči žare. „Samo želim da moj muž legne sa mnom da bih bila propisna vojvotkinja, da koristim svoju titulu i rodim dete. Tražim li previše?“

Džema ju je uzela za ruku. „Ne. Žao mi je, draga.“

Isidori su niz obraze potekle suze. „Nikada nisam bila neverna Kozveju. Grof De Salmon mi je rekao – u rimovanim kupletima – da sam ukusnija od konjaka iz 1764, i to je, s obzirom na njegove podrumne, bio istinski kompliment. Najzad sam se vratila u Italiju jer je Salmon preterao u udvaranju, ali nisam spavala s njim, čak ni kada je zapretio da će se ubiti.“ Šmrknula je, a Džema joj je pružila maramicu.

„Održala sam svoju reč, premda bi svaka druga žena pri zdravoj pameti očekivala od svog muža da se pojavi kada ona postane punoletna.“

„Brakovi sklopljeni u detinjstvu velika su greška“, rekla je Džema. „Nikada neću dozvoliti Bomontu da ugovori takav brak nekom našem detetu. Ljudi bi trebalo da se venčavaju kao odrasli.“

„Nisam probirljiva. Zaista nisam. Možda sam i koketirala sa nekolicinom muškaraca koji su bili naočiti kao Salmon, ali dopadaju se meni i drugi tipovi muškaraca. Čak i niski. Godinama sam govorila sebi da ću, ma kako Kozvej izgledao kada se najzad istetura iz džungle, obaviti svoju bračnu dužnost blagonaklono, ako već ne budem mogla da je obavim sa entuzijazmom. Ali...“

„Zar je neprihvatljiv?“, upitala je Džema radoznalo.

„O, o... ne“, rekla je Isidora. „Nije u tome stvar. Njegov izgled je nevažan. On je očito čudnovat. Čudnovat!“

„Na pamet mi je palo nešto drugo. Možda je Kozvej suviše inteligentan da bi se zanimao za ono što je puteno.“

Isidora joj se nasmešila sa suzama u očima. „Pokaži mi muškarca koji je suviše inteligentan da koristi svoj alat, a ja ću ti pokazati budalu.“ Njene reči su zazvučale oštrije nego što je nameravala.

„Najočitije objašnjenje je da on zapravo poštuje nekakav verski zakon. Je li spominjao odlazak u crkvu? Da nije možda puritanac? Zar oni nisu jako strogi kada su u pitanju niski nagoni?“

„Gotovo da nisam sa njim provela ni trenutak nasamo“, rekla je Isidora, „i ako je prešao u neku puritansku sektu, mene o tome nije obavestio. Stigao je u Strejndžovu kuću, pokupio me kao da sam paket koji je zaboravio da ponese, objavio da ćemo se ponovo venčati i ostavio me u Londonu.“

„Kako to misliš, ostavio te u Londonu?“, rekla je Džema mršteći se. „Gde te je ostavio?“

„U Nerotovom hotelu“, izgovorila je Isidora potišteno. „Sinoć smo tamo odseli. Ne moram da ti kažem da nismo delili sobu. Rekao mi je – i ne pitajući me za mišljenje – da bi trebalo u hotelu da čekam da se on vrati sa svog poseda.“

Džema je pročistila grlo. „Očigledno Kozvej nije *au courant* u pogledu običaja u Engleskoj. Šta si mu odgovorila?“

„Ne onoliko i onako oštro kao što bi možda očekivala. Pretpostavio je da ću ga bespogovorno poslušati i, premda jedva i sama u to mogu da poverujem, poslušala sam ga. A sada ne mogu prestati da razmišljam o svemu onom zajedljivom što sam mogla da mu kažem.“

„Otkrila si jednu od glavnih aktivnosti bračnog života, i to vrlo brzo“, rekla je Džema. „Ja sam izgubila dve nedelje u smišljanju dovtljivih odgovora koje je trebalo da kažem Bomontu.“

„Uspela sam da mu kažem da ću pre boraviti kod tebe nego u hotelu.“

„Zašto nisi sa njim o hotelu razgovarala u kočiji na putu za London?“

Ponižavajuće je bilo priznati istinu. „Zaspao je čim je ušao u kočiju.“

„Kozvej je zaspao nakon što te je prvi put sreo? Nakon što je prvi put sreo svoju suprugu?“

Isidora je klimnula potvrdno. „Mislim da je istina da nisam ono što je očekivao, Džema, i svakako ne ono što je želeo. Prethodne noći je, kada je stigao, izgledao preneražen mojom haljinom. Nosila sam svoju srebrnu haljinu. Sećaš li je se?“

Kad se vojvoda vrati

„Niko ne bi mogao da zaboravi onaj komad platna koji navodno predstavlja gornji deo haljine. Viđala sam veće dijamante.“

„Činilo mi se da je sa stanovišta lagodnosti, da ne spominjem i požude, ta haljina bila savršena da u njoj dočekam supruga nakon dugog odsustva“, rekla je Isidora i duboko uzdahnula. „Kada sam je nosila u Parizu, grof De Salmon – pa, nije važno šta je rekao. Moj suprug je samo pitao je li moj ukus oduvek bio tako netradicionalan. Nisam to shvatila kao kompliment. Zatim se povukao u postelju. Sam, nema potrebe isticati.“

„Malo je muškaraca koji bi mogli da ti odole kada nosiš tu haljinu“, rekla je Džema mršteći se.“

„Ujutro posle bala“, nastavila je Isidora šmrknuvši, „naložio je da se sve spakuje i ja sam jedva stigla da se pozdravim sa Harijet pre nego što me je spakovao u kočiju. Gde je on odlučio da spava umesto da razgovara sa mnom. Udala sam se za čudovište!“

„Ako je zaista čudovište, onda nema potrebe da ostaneš u braku s njim“, rekla je Džema praktično.

„Kako da ne ostanem u braku s njim? Planira proslavu venčanja u kapeli u vojvodskoj kući Revels. A to znači da ću videti svekrvu, što je zadovoljstvo koje sam godinama izbegavala.“

„Stvarno?“

„O, Džema, zaboravila sam to da ti kažem! Dok je bio u Africi, otišao je na venčanje neke princeze. Trajalo je četiri dana. Ili možda četrnaest, i sve vreme je trajala gozba i zabava. Gajim strašnu sumnju da planira nešto slično i za nas.“

„Zaista se ne čini kao Englez, zar ne?“

„To i nije najneobičnije u svemu ovome“, rekla je Isidora spuštajući maramicu. „Koliko sam razumela, venčanje je kulminiralo orgijom, premda bih, s obzirom na Kozvejevu nezainteresovanost za čin intimnosti – barem sa mnom – pomislila da ne namerava da oponaša taj konkretni aspekt ovog kraljevskog venčanja.“

„Molim?“

„Orgija. Da se ne spominje činjenica da su učesnici pili toplu krv žrtvovane krave u sklopu rituala plodnosti.“

Džema je zinula u čudu. A zatim rekla: „Kozvej priređuje proslavu venčanja na svom posedu, u vojvodskoj kući Revels?“

„Mislim da bi kenterberijski nadbiskup mogao neblagonaklono da gleda na toplu krv, zar ne?“

„I njegova majka će biti tamo?“

Isidora je ponovo klimnula.

„Topla krv“, izgovorila je Džema. Pokrila je usta, ali joj se oteo kikut. „Možeš li da ga zamisliš kako majci pruža pehar s *tim*?“

„Udova je jedna od najmoralnijih engleskih...“

„Mogla bi biti kraljica!“, rekla je Džema. „Kraljica! Eto koliko je kruta. Znam da je ovo zaista bezosećajno, draga, ali očito je da ćeš poništiti brak na osnovu čiste umne poremećenosti, ali mogu li, molim te, da dobijem pozivnicu za venčanje?“

„Pomaže mi kada se tome smejem“, odvrtila je Isidora šmrknuvši.

Džema je ustala i sela na naslon Isidorine fotelje. „Brak je veliki neprijatelj logike, ali mislim da koristi započeti ga sa duševno zdravim mužem.“

„Trebalo je da vidiš kako je bio obučen. Nije imao periku, nije napuderisao kosu. Nije nosio kravatu! Imao je divan kaput, ali je bio raskopčan, i nije nosio prsluk.“

„Ne mogu dočekati da ga vidim“, rekla je Džema. „Oduvek sam smatrala da nije lepo posetiti Duševnu bolnicu Bedlam samo da bih se smejala pacijentima, ali, ako ludak hoda među nama... Istinski, u ovom trenutku verovatno bi trebalo da se obratiš advokatu, Isidora. Bomont ima kancelarije u Advokatskoj komori, pa je okružen ljudima te profesije. Može da te uputi na nekog dobrog.“

Isidora je ponovo šmrknula. „Volela bih da mi je majka živa.“

„Mogla bih ti pozajmiti moju svekrvu, ako želiš“, ponudila je Džema grleći je.

„Je li ona vašu kuću napunila slikama Judite kako drži Holofernovu glavu*?“

„Upravo tako! Očito je da je sa mojim svekrom imala buran odnos i da je pronašla kreativne načine da se izrazi. Mogla bi biti upravo ono što ti je potrebno da ovoj proslavi venčanja daš poseban pečat.“

Isidora je naslonila glavu na Džeminu ruku. „Nisam ni bila svesna koliko sam bila očajna i puna nade dok Kozvej nije ušao na vrata.“

„Je li odmah jasno da je lud?“

* Česta tema slika i skulptura tokom renesanse i baroka. (Prim. lekt.)

Kad se vojvoda vrati

„Ne. Izgleda kao veliki, mišićavi istraživač, sav preplanuo na suncu i prilično divlji. Ima veliki nos, ali je sav muškarac, znaš na šta mislim.“

Džema je klimnula.

„Ali tada se pokazao kao nimalo muževan. Njegova nevinost, na primer, veoma je zabrinjavajuća. Plašim se da bi mogao to da kaže svima na venčanju“, prasnula je.

„Ne bi valjda!“

„Nije ga stid. Kaže da je to najbolji dar koji može da mi da. Smejaće mi se čitava Engleska. Isidora, vojvotkinja devica.“

„Kad malo o tome razmislim, Isidora, da je moj muž bio nevin kada smo se mi venčali, ne bi imao ljubavnicu.“

„Mora se pretpostaviti da ne bi.“

„Da je tako bilo, imali bismo šanse za pristojan brak“, istakla je Džema.

Isidora je uzdahnula. „Ja svakako neću morati da od njega teram druge žene. Veruj mi, kada visoko društvo čuje za njegove čudnovate zamisli, niko se neće otimati za njegove nesigurne draži.“

Džema ju je snažnije zagrlila. „Ne znam da li bi bilo bolje pokrenuti proces poništenja braka zbog toga što nije bilo konzumacije, ili prosto brak poništiti kasnije zbog duševne nestabilnosti.“

„Kozvej će se, u svakom slučaju, verovatno vratiti u Afriku“, rekla je Isidora obeshrabreno. „Neće se zadržati do procesa poništenja.“

„Pokušava li on da pronađe izvor crvenog ili zelenog Nila?“

„Ko će znati? Mislila sam da je Nil negde u Egiptu, ali on je spominjao Abisiniju^{*}. Ne mogu reći da sam imala opširno obrazovanje iz zemljopisa.“

„Ako će se vratiti u Afriku“, rekla je Džema, „onda ćeš želeći da ostaneš u braku.“

„Zbog titule?“

„Upravo tako. Nadajmo se da će se zadržati dovoljno dugo da začne naslednika, a onda može da ide da luta na deceniju ili otprilike toliko.“

„Ako bude kadar da začne naslednika“, ubacila je Isidora.

„Ako ne bude, onda znaš šta moraš da uradiš. Tvoja prva dužnost prema tituli jeste da rodiš naslednika, a ukoliko vojvoda nije kadar, onda moraš pronaći muškarca koji će to biti. To je životna činjenica.“

^{*} Ovde se odnosi na nekadašnje Etiopsko carstvo. (Prim. lekt.)

„Kad smo već kod toga“, rekla je Isidora, „nisi li se ti vratila u Englesku da bi Bomontu rodila nasljednika?“

„Bomont ne želi da se upusti u aktivnosti začinjanja nasljednika dok ne završim šahovski meč koji sam započela sa vojvodom od Vilijersa. Ali Vilijers se i dalje oporavlja od moždane groznice i lekar ne želi da mu dozvoli da igra šah. Što je, zapravo, dobro.“

„Zašto?“

„O, Bomont i ja se sada zapravo upoznajemo“, rekla je Džema vedro.

„Ali još ne intimno?“

Džema je počela da se smeje. „Istrpela bi ti i toplu krv, i orgije, i nenapuderisanu kosu samo kada bi te suprug odveo u postelju, Isidora. Nije li to istina?“

Isidora je osetila nalet poniženja, ali Džema je, naposljetku, bila njena najmilija prijateljica. „Imam dvadeset tri godine“, rekla je. „Dvadeset tri godine! Radoznala sam! Trebalo bi da vidiš kako se Harijet ponaša sa lordom Strejndžom kada misle da ih niko ne gleda. Naišla sam jednom na njih dok su se ljubili u hodniku i vazduh oko njih se žario.“

„Sirota Isidora“, izgovorila je Džema, misleći to iskreno. „Mada osećam potrebu da ti kažem kako je čitavo iskustvo u spavaćoj sobi, prema onome što sam ja iskusila, prilično precenjeno.“

„Bilo bi lakše da je Kozvej pokazao i najmanje interesovanje tim povodom. Kako je krenulo, uplašiću ga nasmrt ako ikada stignemo do spavaće sobe.“

„Mislim da bi trebalo da se pripremiš na najgore“, rekla je Džema. „Čini mi se da u srcu ovog problema leži nesposobnost. To bi objasnilo zašto je nevin i zašto pravi takvu predstavu od venčanja.“

„Zašto to misliš?“

„Još jedno venčanje odlaže neizbežno. Možda misli da će, ako i u ranijim pokušajima nije bio uspešan...“

„Ali će pehar tople krvi to nekako popraviti?“ Isidora nije mogla da se obuzda. Iznova je počela da se smeje smehom koji je bio na pola puta između radosti i oćajanja.

„Da“, rekla je Džema. „To zvuči kao nešto što bi muškarac pomislio.“